

Lehdistötiedote

Luxemburg, 30. syyskuuta 2021

Jos tietojenvaihtoa lisättäisiin, muuttajien salakuljetusta olisi helpompaa torjua

Europol, joka on Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto, auttaa EU:n jäsenvaltioita torjumaan muuttajien salakuljetusta. Yksiosa tästä tehtävästä on toimia tietojenvaihdon keskuksena. Europolin jatkuvana haasteena on kuitenkin, kuinka saada pääsy kaikkiin relevantteihin rikostietokantoihin ja kuinka hyödyntää ulkoisia tietolähteitä täysimääräisesti. Tämä päätelmä esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa. Tarkastajien mukaan tietojenvaihtoa olisi parannettava ja erityisesti olisi saavutettava tietokantojen täysi yhteentoimivuus.

”Muuttajien salakuljetuksesta on viime vuosina tullut merkittävä humanitaarinen ja turvallisuushaaste EU:lle”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Bettina Jakobsen. *”Europol on arvostettu kumppani jäsenvaltioille näiden pyrkiessä torjumaan muuttajien salakuljetusta. Europolilla olisi tietojenvaihtokeskuksena oltava pääsy kaikkiin tarvitsemiinsa tietolähteisiin, joita sen olisi myös käytettävä järjestelmällisesti. Tällä hetkellä näin ei kuitenkaan ole. Me toivomme, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastustulokset otetaan huomioon Europol-asetuksen meneillään olevassa tarkistuksessa.”*

Europol arvioi, että noin 90 prosenttia EU:n rajat laittomasti ylittävistä ihmisistä saa apua muuttajien salakuljettajilta. Salakuljetusta harjoittavat rikollisryhmät ovat useimmiten mukana myös muun tyyppisissä rikoksissa. Ne tekevät esimerkiksi asiakirjaväärennöksiä ja harjoittavat ihmiskauppaa. Lainvalvontatoimet, joiden avulla muuttajien salakuljetusta torjutaan, ovat kuitenkin jäsenvaltioiden vastuulla. Europol toimii koordinointi- ja tietojenvaihtokeskuksena. Tämän palvelun arvo riippuu pitkälti siitä, miten aktiivisesti Europolin kumppanit vaihtavat tietoja Europolin kanssa. Tarkastajat huomauttavat, että jäsenvaltioiden sitoutumisen aste vaihtelee ja tiedot ovat toisinaan puutteellisia.

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Europolin olisi saatava operatiivisia tietoja lähtö- ja kauttakulkumaiden rikostutkinnoista, ja tästä syystä se on pyrkinyt neuvottelemaan kansainvälisiä sopimuksia EU:n ulkopuolisten painopistemaiden kanssa. Neuvottelut ovat kuitenkin osoittautuneet ongelmallisiksi. Europol ei ole pystynyt tehtäviensä suorittamiseksi keräämään tietoja suoraan yksityisiltä osapuolilta – eikä näin ollen myöskään analysoimaan tällaisia tietoja. Se ei käytä järjestelmällisesti – tai paikoin ei lainkaan – ulkoisia tietolähteitä, kuten viisumitietojärjestelmää (VIS) ja matkustajarekisteriä (PNR). Europolilla on ollut ongelmia tietojen vaihdossa myös muiden EU:n virastojen kanssa. Tarkastajat suosittavat tältä osin yhteistyön kohentamista erityisesti siten, että Frontexin kanssa siirrytään vastavuoroiseen tietojenvaihtoon ja Eurojustin kanssa muodostetaan epäsuora pääsy tietokantoihin. Lisäksi tietojenkäsittelyssä sekä tietojenvaihdossa kumppanien kesken olisi hyödyllistä käyttää innovatiivisia tietoteknisiä prosesseja, kuten tiedonlouhintaa ja tekoälyä. Tähän mennessä Europol ei ole käyttänyt mitään näistä välineistä. Kun virasto suunnitelmiansa mukaisesti uudistaa koko tietotekniikkainfrastruktuurinsa, se saa mahdollisuuden hyödyntää myös niitä.

Tuloksellisuuden osalta tarkastajat toteavat, että Europolin kumppanit arvostavat viraston tarjoamaa strategista ja operatiivista tukea, mutta Europolin tuloksia muuttajien salakuljetuksen torjunnassa ei kokonaisuutena mitata. Osaa menettelyistä ei myöskään ole jäsenneily riittävästi. Tämä on tilanne esimerkiksi niiden priorisointikriteerien osalta, joiden mukaisesti resursseja kohdistetaan sinne, missä niitä tarvitaan eniten.

Taustaa

Tärkein muuttajien salakuljetusta koskeva EU:n säädös on avustamisdirektiivi. Kullakin jäsenvaltiolla on kuitenkin oma määritelmänsä siitä, mitä muuttajien salakuljetuksella tarkoitetaan. Europolilla ei ole täytäntöönpanovaltaa, eikä se voi pidättää rikollisia.

Erityiskertomus 19/2021 *Europolin tuki muuttajien salakuljetuksen torjumiseksi: Europolia arvostetaan kumppanina, mutta se käyttää tietolähteitä liian vähän ja mittaa tuloksia puutteellisesti* löytyy [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolta](#).

Tilintarkastustuomioistuin on hiljattain julkaissut kertomukset [muuttajien takaisinottoa koskevasta yhteistyöstä EU:n ja kolmansien maiden välillä](#) ja [Frontexin toiminnan tuloksellisuudesta](#).

Lehdistö – yhteydenotot

ECA press office: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502